

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

PHẠM VĂN VŨ

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ BÍ THƯ CHI BỘ
Ở ĐẢNG BỘ CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI
NHÂN DÂN VIỆT NAM HIỆN NAY

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ CHÍNH TRỊ HỌC

Hà Nội - 2026

Công trình được hoàn thành tại:

Trường Đại học Khoa học Xã hội & Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội

Người hướng dẫn khoa học:

1. GS.TS Phan Huy Đường
2. PGS.TS Phạm Quốc Thành

Phản biện:.....

.....

Phản biện:.....

.....

Phản biện:.....

.....

Luận án sẽ được bảo vệ trước Hội đồng cấp Đại học Quốc gia chấm luận án tiến sĩ họp tại:.....

Vào hồi giờ ngày tháng năm 2026

Có thể tìm hiểu luận án tại :

- Thư viện Quốc gia Việt Nam
- Trung tâm Thông tin - Thư viện, Đại học Quốc gia Hà Nội

MỞ ĐẦU

1. Lý do lựa chọn đề tài

Bí thư chi bộ ở đảng bộ các TSQ có vai trò đặc biệt quan trọng trong xây dựng chi bộ TSVM, là người chủ trì, giữ vai trò hạt nhân lãnh đạo, trung tâm đoàn kết của chi ủy, chi bộ; trực tiếp cùng cấp ủy quán triệt, cụ thể hóa và tổ chức thực hiện nghị quyết; lãnh đạo, chỉ đạo các mặt công tác của cơ quan, đơn vị. Chất lượng của ĐNBT chi bộ tác động trực tiếp đến chất lượng sinh hoạt đảng, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và hiệu quả tiến hành CTĐ, CTCT trong các TSQ. Vì vậy, xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay có vị trí đặc biệt quan trọng, góp phần xây dựng tổ chức cơ sở đảng TSVM, xây dựng nhà trường chính quy, mẫu mực, tiêu biểu.

Những năm qua, nhận thức đúng đắn vị trí, vai trò và tầm quan trọng của ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ Quân đội, cấp ủy, cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp đã thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện nhiều chủ trương, biện pháp thiết thực nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả xây dựng ĐNBT chi bộ. Tuy nhiên, việc xây dựng ĐNBT chi bộ còn một số hạn chế, bất cập cả về nhận thức, trách nhiệm, năng lực của chủ thể và các lực lượng cũng như nội dung, quy trình, biện pháp tiến hành.

Thời gian tới, tình hình thế giới và khu vực tiếp tục có những diễn biến phức tạp, khó lường, tác động sâu sắc đến nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc và công cuộc đổi mới đất nước. Việt Nam đang bước vào một giai đoạn phát triển mới - kỷ nguyên phát triển, thịnh vượng, hùng cường. Bên cạnh đó. Để góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu xây dựng QĐND Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, với nền tảng là vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức, đạo đức và cán bộ; xây dựng nhà trường Quân đội chuẩn hóa, thông minh, hiện đại, Đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam cần tiếp tục nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng các cấp, mà nòng cốt là tổ chức cơ sở đảng ở các cơ quan, đơn vị, thực hiện thắng lợi chủ trương của Quân ủy Trung ương về đột phá phát triển công tác giáo dục, đào tạo trong tình hình mới. Trọng tâm là nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng các cấp, mà nòng cốt là tổ chức cơ sở đảng ở các cơ quan, đơn vị. Điều đó đặt ra yêu cầu cấp thiết phải nâng cao hơn nữa năng lực lãnh đạo toàn diện và sức chiến đấu của chi bộ; đồng thời, tạo ra những chuyển biến mạnh mẽ, thực chất trong

xây dựng ĐNBT chi bộ - người đứng đầu tổ chức đảng cơ sở và dưới cơ sở tại các TSQ. Mặt khác, cho đến nay, chưa có công trình khoa học nào nghiên cứu một cách hệ thống, chuyên sâu về vấn đề xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ dưới góc độ Chính trị học.

Xuất phát từ những vấn đề nêu trên, việc lựa chọn đề tài “*Xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*” làm luận án chuyên ngành Chính trị học là cấp thiết cả về lý luận và thực tiễn.

2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

2.1. Mục đích nghiên cứu

Làm sáng tỏ một số vấn đề lý luận và thực tiễn về xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam, trên cơ sở đó, đề xuất yêu cầu, giải pháp nâng cao hiệu quả xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Tổng quan tình hình nghiên cứu có liên quan đến đề tài luận án và chỉ rõ những vấn đề đặt ra luận án cần tập trung nghiên cứu giải quyết.

Làm rõ một số vấn đề lý luận về xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam.

Đánh giá thực trạng, chỉ rõ nguyên nhân và xác định những vấn đề đặt ra từ thực trạng xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay.

Xác định yêu cầu và đề xuất giải pháp xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

Phạm vi nội dung: Nghiên cứu những vấn đề lý luận và thực tiễn công tác xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam.

Phạm vi khách thể: ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam (phòng, ban, khoa, hệ, tiểu đoàn, đại đội thuộc cán bộ khung ở 06 TSQ, tập trung ở miền Bắc bao gồm: TSQ Lục quân 1; TSQ Chính trị; TSQ Tăng Thiết giáp; TSQ Pháo binh; TSQ Đặc công; TSQ Phòng hóa).

Phạm vi thời gian: Các tư liệu, số liệu thống kê từ năm 2015 - 2025; khảo sát, điều tra xã hội học được thực hiện tháng 10 năm 2025.

4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Luận án được thực hiện dựa trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về công tác cán bộ, xây dựng đội ngũ cán bộ cách mạng của giai cấp công nhân; về chi bộ và chất lượng ĐNBТ chi bộ; các văn kiện, nghị quyết của Quân ủy Trung ương về xây dựng tổ chức đảng ở các nhà trường Quân đội.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Vận dụng tổng hợp những nguyên tắc, phương pháp luận của chủ nghĩa Mác-Lênin, các phương pháp logic - lịch sử, phân tích - tổng hợp, so sánh, diễn dịch, hệ thống hoá, nghiên cứu xã hội học... để giải quyết những nhiệm vụ đặt ra.

5. Đóng góp mới của luận án

Làm rõ một số vấn đề lý luận về xây dựng ĐNBТ chi bộ, gồm: Khái niệm, đặc điểm xây dựng ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam.

Luận giải có hệ thống các vấn đề có tính nguyên tắc, yếu tố quy định và tiêu chí đánh giá chất lượng xây dựng ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam.

Đề xuất hệ thống giải pháp cơ bản, thiết thực và khả thi nhằm nâng cao chất lượng xây dựng ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

Kết quả nghiên cứu luận án góp phần làm sáng tỏ thêm lý luận, thực tiễn về xây dựng ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay.

Kết quả nghiên cứu của luận án góp phần cung cấp luận cứ khoa học giúp cho hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức xây dựng ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay.

Luận án có thể dùng làm tài liệu tham khảo cho công tác nghiên cứu, giảng dạy và học tập môn CTĐ, CTCT ở các nhà trường Quân đội; một số môn học có liên quan thuộc ngành Chính trị học.

7. Kết cấu luận án

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục các công trình của tác giả đã công bố có liên quan đến luận án, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, nội dung luận án được bố cục 04 chương (9 tiết).

Chương 1

TỔNG QUAN CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án

1.1.1. Nghiên cứu có liên quan đến công tác xây dựng Đảng, xây dựng tổ chức cơ sở đảng

Nghiên cứu các công trình khoa học của các tác giả: Nguyễn Phú Trọng (2004), “Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng trong thời kỳ mới”; Đỗ Đức Tuệ (2005), “Xây dựng Đảng bộ Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ thời kỳ mới”; Đặng Xuân Kỳ, Mạch Quang Thắng, Nguyễn Văn Hòa (2005), “Một số vấn đề về xây dựng Đảng hiện nay”; Nguyễn Đức Hà (2010), “Một số vấn đề về xây dựng tổ chức cơ sở đảng hiện nay”; Trương Thị Thông (2010), “Công tác xây dựng Đảng trong tình hình mới - mấy vấn đề đặt ra”; Lương Cường (2017), “Xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội vững mạnh, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới”; Trần Thị Lê Việt (2022), “Tăng cường củng cố, xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong giai đoạn mới”; Phạm Hồng Đức (2022), “Chất lượng thực hiện nghị quyết của tổ chức cơ sở đảng thuộc các đảng bộ học viện, trường sĩ quan Quân đội hiện nay”; Phí Thị Lan Phương (2023), “Phương thức cầm quyền của Đảng Cộng sản Việt Nam (1986 - 2020)”; Trịnh Văn Quyết (2024), “Tăng cường xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong Quân đội nhân dân Việt Nam - Kết quả và bài học kinh nghiệm”; Nguyễn Thị Thắm (2025), “Phát huy vai trò của đảng viên đối với công tác xây dựng Đảng trong giai đoạn hiện nay”... đề kế thừa, luận giải về lý luận về xây dựng Đảng, xây dựng tổ chức cơ sở đảng nói chung và xây dựng tổ chức cơ sở đảng ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam.

1.1.2. Nghiên cứu có liên quan đến xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội

Nghiên cứu các công trình khoa học của các tác giả: Nguyễn Xuân Quảng (2013), “Vai trò, trách nhiệm của bí thư chi bộ trong tăng cường kỷ luật Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh”; Cẩn Thanh Niên (2016), “Nâng cao năng lực tiến hành công tác cán bộ của bí thư cấp ủy cơ sở ở các học viện, trường sĩ quan Quân đội”; Hoàng Việt Hùng (2017), “Bồi dưỡng phẩm chất, năng lực của đội ngũ bí thư chi bộ đại đội ở các đảng bộ trung đoàn bộ binh trong Quân đội

hiện nay”; Bun Phêng Si Pa Xọt (2008), “Nâng cao chất lượng lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng trong Đảng bộ Quân đội nhân dân Lào”; Nguyễn Ngọc Thắng (2017), “Phát huy vai trò của các cấp ủy, chi bộ trong công tác quản lý, giáo dục, rèn luyện đảng viên ở Đảng bộ Bộ Tổng Tham mưu - Cơ quan Bộ Quốc phòng hiện nay”; Phu Vy Kẹo Pang Khăm (2017) “Các đảng bộ Học viện Quân đội nhân dân Lào lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ chính trị giai đoạn hiện nay”; Lại Quân Sùng (2021), “Bàn về bồi dưỡng năng lực công tác xây dựng Đảng cho bí thư cấp ủy đơn vị cơ sở trong Quân đội hiện nay”; Nguyễn Thanh Hưng (2024), “Chuẩn mực đạo đức cách mạng của bí thư cấp ủy ở các đảng bộ sư đoàn bộ binh”; Khamxing Xaymonty (2024) trong luận án “Năng lực lãnh đạo của các Đảng ủy Học viện trong Quân đội nhân dân Lào giai đoạn hiện nay”; Nguyễn Đức Biên (2026), “Nâng cao chất lượng lãnh đạo của chi bộ ở đảng bộ học viện, trường sĩ quan Quân đội”; Nguyễn Năng Nam (2026), “Phát huy vai trò lãnh đạo của tổ chức cơ sở đảng khoa giáo viên trong thực hiện nhiệm vụ giáo dục, đào tạo ở các nhà trường Quân đội”... để làm rõ những vấn đề lý luận về xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam, như: Làm rõ chức năng, nhiệm vụ, xây dựng quan niệm về ĐNBT chi bộ; luận giải về chức trách, nhiệm vụ; yêu cầu về phẩm chất, năng lực và phương pháp, tác phong công tác, vai trò của ĐNBT chi bộ; xây dựng khái niệm trung tâm, phân tích nội hàm của khái niệm, luận giải nội dung, tầm quan trọng xây dựng ĐNBT chi bộ; đặc điểm xây dựng và tiêu chí đánh giá xây dựng ĐNBT chi bộ; các chủ thể xây dựng ĐNBT chi bộ. Đồng thời, làm cơ sở để kế thừa khảo sát việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ của bí thư chi bộ; thực trạng việc xây dựng ĐNBT chi bộ; xác định những vấn đề đặt ra và đề xuất giải pháp xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ hiện nay. Từ đó, làm căn cứ để đề xuất đề xuất và luận giải, xác định nội dung, hình thức, biện pháp, giải pháp xây dựng ĐNBT.

1.2. Kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học đã công bố và những vấn đề luận án tập trung nghiên cứu

1.2.1. Kết quả nghiên cứu của các công trình khoa học đã công bố

Tổng quan về các công trình khoa học đã công bố cho thấy, những vấn đề có liên quan đến đề tài luận án đã được nghiên cứu,

luận giải từ nhiều khía cạnh khác nhau, song đều có giá trị cao về lý luận và thực tiễn, cụ thể như sau:

Một là, giá trị về lý luận. Các công trình khoa học cơ bản đều thống nhất về khái niệm, vị trí, vai trò của bí thư chi bộ. Bí thư chi bộ là một chức vụ về Đảng, do đại hội chi bộ bầu ra; được cấp có thẩm quyền chuẩn y; là người chủ trì công tác của chi bộ, chi ủy; đại diện cho chi ủy (chi bộ), chịu trách nhiệm trước cấp ủy cấp trên, cấp ủy cấp mình và tập thể chi bộ về tổ chức, điều hành, chỉ đạo mọi hoạt động của chi ủy, chi bộ.

Hai là, giá trị về thực trạng. Các công trình đi sâu bàn về thực trạng kết quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ của ĐNBT chi bộ, kể cả ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân. Bên cạnh đó, nhiều công trình đã luận giải và chỉ ra một số vấn đề đặt ra đối với xây dựng ĐNBT chi bộ ở các đảng bộ TSQ hiện nay.

Ba là, giá trị về giải pháp. Nhiều công trình khoa học đã đề xuất giải pháp xây dựng ĐNBT chi bộ, trong đó tập trung vào: Nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng; tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng; phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng; đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp...

Qua tổng quan cho thấy, đến nay chưa có công trình khoa học nào nghiên cứu về xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ dưới góc độ chuyên ngành chính trị học. Vì vậy, đề tài luận án là một công trình khoa học độc lập, không trùng lặp với các công trình khoa học đã công bố.

1.2.2. Những vấn đề luận án cần tập trung nghiên cứu, giải quyết

Một là, về lý luận. Nghiên cứu, luận giải làm rõ quan niệm, đặc điểm xây dựng ĐNBT chi bộ; từ góc độ chính trị học để làm rõ tầm quan trọng và tiêu chí đánh giá xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ.

Hai là, về thực trạng. Trên cơ sở làm rõ lý luận, luận án khảo sát, đánh giá một cách có hệ thống, khách quan, toàn diện về ưu điểm, hạn chế và nguyên nhân thực trạng xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ hiện nay theo các tiêu chí đã xác định. Khảo sát, đánh giá đúng thực trạng, luận giải những vấn đề đặt ra là nội dung có ý nghĩa quan trọng, là cơ sở đề xuất giải pháp xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ.

Ba là, về giải pháp. Đề xuất hệ thống giải pháp mang tính đồng bộ, toàn diện, khả thi xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay; góp phần xây dựng ĐNBT chi bộ thực sự tiêu biểu về phẩm chất chính trị, đạo đức, tâm lý và phẩm chất nghề nghiệp, có trình độ, năng lực công tác tốt, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng đảng bộ, chi bộ, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp giáo dục - đào tạo của Quân đội trong tình hình mới.

Tiểu kết chương 1

Các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án của các nhà khoa học đã có những thành tựu quan trọng. Tuy nhiên, cho đến nay, chưa có công trình khoa học nào nghiên cứu một cách có hệ thống dưới góc độ chính trị học về xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ hiện nay. Do đó, đề tài luận án “*Xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*” là một công trình khoa học độc lập, không trùng lặp với các công trình đã công bố. Kết quả nghiên cứu của các công trình trên là cơ sở khoa học quan trọng, quý giá cho tác giả luận án kế thừa phương pháp tiếp cận, triển khai nội dung các vấn đề theo mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài luận án.

Chương 2

MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VỀ XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ BÍ THƯ CHI BỘ Ở ĐẢNG BỘ CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

2.1. Quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam về xây dựng đảng, xây dựng tổ chức cơ sở Đảng

2.1.1. Quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam về xây dựng Đảng

2.1.1.1. Quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin về xây dựng Đảng

C.Mác và Ph.Ăngghen là những người đầu tiên nêu lên tư tưởng cơ bản về tổ chức và hoạt động của ĐCS. Trong Tuyên ngôn của ĐCS, các ông có những cống hiến trong việc nêu ra và lý giải về tính tất yếu khách quan phải thành lập Đảng của giai cấp công nhân; quy luật ra đời của Đảng; nguyên tắc tổ chức và hoạt động của chính đảng cách mạng của giai cấp công nhân.

Trên cơ sở tổng kết sâu sắc thực tiễn phong trào công nhân quốc tế và phong trào cách mạng Nga, V.I.Lênin đã tiếp tục hoàn thiện,

nâng cao học thuyết Mác-xít về Đảng, xây dựng nên học thuyết về Đảng kiểu mới của giai cấp công nhân. Trong các tác phẩm tiêu biểu như *Làm gì?* (1902) và *Một bước tiến, hai bước lùi* (1904), V.I.Lênin đã luận chứng một cách có hệ thống và phát triển sáng tạo tư tưởng của C.Mác và Ph.Ăngghen về ĐCS, qua đó đề xuất những nguyên lý cơ bản về chính đảng kiểu mới.

2.1.1.2. Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh vận dụng và phát triển sáng tạo những nguyên tắc cơ bản của V.I.Lênin về Đảng kiểu mới của giai cấp công nhân vào xây dựng ĐCS Việt Nam.

2.1.1.3. Quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về công tác xây dựng Đảng

Quán triệt và vận dụng sáng tạo quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về ĐCS và công tác xây dựng Đảng, trong hơn 95 năm xây dựng và lãnh đạo cách mạng, ĐCS Việt Nam luôn dành sự quan tâm đặc biệt cho công tác xây dựng Đảng. Thông qua đó, Đảng không ngừng giữ vững và củng cố vị trí, vai trò lãnh đạo của mình, lãnh đạo Nhân dân ta vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách, lập nên những chiến công vang dội trong hai cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược, hoàn thành sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, đưa cả nước tiến lên xây dựng CNXH.

2.1.2. Quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và Đảng Cộng sản Việt Nam về xây dựng tổ chức cơ sở đảng

Các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác - Lênin, C.Mác và Ph.Ăngghen đã đề ra việc xây dựng hệ thống tổ chức Đảng từ chi bộ, khu bộ, tổng bộ đến các cơ quan cao nhất là Ban Chấp hành Trung ương, Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng. Trong Điều lệ của Liên đoàn những người cộng sản, C.Mác và Ph.Ăngghen cũng đã khẳng định chi bộ là cấp thấp nhất, cấp cơ sở của liên đoàn. Phát triển quan điểm của C.Mác và Ph.Ăngghen, V.I.Lênin đã khái quát và khẳng định chi bộ là những loại hình phù hợp có vai trò, chức năng là “điểm tựa”, “hạt nhân và người lãnh đạo” của Đảng với quần chúng.

Kế thừa và phát triển quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin trong điều kiện cách mạng Việt Nam, khi đề cập đến chi bộ, Hồ Chí Minh chỉ rõ: Ở mỗi xưởng máy, hầm mỏ, xí nghiệp, cơ quan, trường học, đường phố, nông thôn, đại đội - có 3 đảng viên trở lên thì lập

một chi bộ. Chi bộ là đòn lẩy của Đảng chiến đấu ở trong quần chúng. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành sự quan tâm đặc biệt đến công tác xây dựng Đảng, nhất là công tác xây dựng chi bộ.

Thấm nhuần quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin về ĐCS và tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng chi bộ, kể từ khi ra đời cho đến nay, ĐCS Việt Nam luôn quan tâm, chăm lo xây dựng các tổ chức cơ sở đảng và đội ngũ đảng viên vững mạnh. Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, trên cơ sở vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, tư duy và phương pháp xây dựng tổ chức của Đảng ngày càng được hoàn thiện, đặc biệt coi trọng xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên “vừa hồng, vừa chuyên”, không ngừng lớn mạnh và trưởng thành về chính trị, tư tưởng, đạo đức, xứng đáng với trọng trách mà Nhân dân giao phó.

2.2. Chi bộ và bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

2.2.1. Các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Các TSQ QĐND Việt Nam là những trung tâm đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, sĩ quan cho toàn quân; giữ vai trò nòng cốt trong hệ thống giáo dục, đào tạo của Quân đội. Năm 1979, Nhà nước quyết định đặt hệ thống nhà trường Quân đội trong hệ thống giáo dục quốc dân và đến năm 1998, tất cả các TSQ được giao nhiệm vụ đào tạo cán bộ bậc đại học; các TSQ QĐND Việt Nam đều có tư cách pháp nhân, được Chính phủ, Bộ Quốc phòng giao nhiệm vụ đào tạo và cấp văn bằng, chứng chỉ tốt nghiệp đại học, sau đại học thuộc lĩnh vực khoa học quân sự. Quân đội hiện có 11 TSQ trực thuộc Bộ Quốc phòng và các quân chủng, binh chủng, tổng cục, Bộ đội Biên phòng.

2.2.2. Chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Hệ thống tổ chức đảng ở các TSQ QĐND Việt Nam thuộc loại hình tổ chức đảng nhà trường Quân đội (tổ chức đảng trực thuộc Quân ủy Trung ương hoặc tổ chức đảng cấp trên trực tiếp cơ sở). Các tổ chức cơ sở đảng ở các phòng, khoa, ban, hệ, tiểu đoàn trực thuộc Đảng ủy nhà trường là tổ chức cơ sở đảng hai cấp hoặc một cấp. Bao gồm các tổ chức cơ sở đảng ở khối phòng, ban trực thuộc; ở khối khoa giảng viên và ở khối đơn vị quản lý học viên.

Chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam được thành lập ở các phòng, khoa, ban, hệ, tiểu đoàn, là chi bộ cơ sở hoặc chi bộ trực thuộc các đảng ủy cơ sở theo quy định của Điều lệ Đảng, Quy định số

49-QĐ/TW, ngày 22/12/2021 của Bộ Chính trị về “Tổ chức đảng trong QĐND Việt Nam”; hoạt động dưới sự lãnh đạo của đảng ủy cấp trên. Ở chi bộ, các chức vụ cấp ủy, bí thư, phó bí thư chi bộ do đại hội bầu (trường hợp đặc biệt do cấp trên trực tiếp chỉ định).

2.2.3. Bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

**** Khái niệm***

Bí thư chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam là người đứng đầu chi bộ; chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện sự lãnh đạo của chi bộ theo quy chế làm việc; chủ trì tiến hành CTĐ, CTCT nhằm xây dựng chi bộ TSVM, đơn vị VMTD, hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ được giao.

Bí thư chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam là người đứng đầu chi bộ, được đại hội chi bộ tín nhiệm bầu ra và được Ban Thường vụ đảng ủy các TSQ ra quyết định chuẩn y (trường hợp đặc biệt do Ban Thường vụ Đảng ủy chỉ định); chịu trách nhiệm tổ chức thực hiện sự lãnh đạo của chi bộ theo quy chế làm việc; chủ trì tiến hành CTĐ, CTCT nhằm xây dựng chi bộ TSVM, đơn vị VMTD, hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ được giao.

**** Chức trách, nhiệm vụ, mối quan hệ công tác***

Bí thư chi bộ là người đứng đầu chi bộ, chủ trì các hoạt động công tác xây dựng Đảng; chịu trách nhiệm trước chi ủy, chi bộ cấp mình, cấp ủy cấp trên và Ban Thường vụ Đảng ủy các TSQ về toàn bộ công tác xây dựng chi bộ; trực tiếp chủ trì, tiến hành các hoạt động CTĐ, CTCT của đơn vị mình; nghiên cứu đề xuất với chi bộ các chủ trương, nhiệm vụ, biện pháp lãnh đạo đơn vị thực hiện nhiệm vụ và công tác xây dựng chi bộ TSVM.

Quan hệ giữa bí thư chi bộ với bí thư tổ chức đảng cấp trên là mối quan hệ giữa chấp hành với chỉ đạo; với chi bộ là mối quan hệ giữa phục tùng với lãnh đạo; với người chỉ huy cùng cấp là mối quan hệ phối hợp công tác; với đảng viên trong chi bộ là mối quan hệ giữa người đứng đầu chi bộ với thành viên của chi bộ.

**** Yêu cầu cơ bản về phẩm chất, năng lực và phương pháp, tác phong công tác***

Một là, yêu cầu về phẩm chất.

Hai là, yêu cầu về năng lực.

Ba là, yêu cầu về phương pháp, tác phong công tác.

2.3. Khái niệm, đặc điểm, tầm quan trọng xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

2.3.1. Khái niệm xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

** Đội ngũ bí thư chi bộ*

ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam là tập hợp những đồng chí bí thư chi bộ thuộc đảng bộ các TSQ; chịu trách nhiệm trước cấp ủy cấp trên và trước chi bộ về tổ chức, thực hiện sự lãnh đạo các mặt công tác của chi bộ, bảo đảm cho đơn vị hoàn thành tốt mục tiêu, yêu cầu giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học của các TSQ và thực hiện thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao.

** Xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ*

Xây dựng ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của các chủ thể thông qua việc ban hành và tổ chức thực hiện đồng bộ các chủ trương, nội dung, hình thức và biện pháp nhằm tạo dựng, củng cố và phát triển ĐNBТ chi bộ bảo đảm đủ số lượng, cơ cấu đồng bộ, có chất lượng ngày càng cao, đáp ứng yêu cầu lãnh đạo cơ quan, đơn vị hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao, góp phần xây dựng đảng bộ TSVM, các TSQ QĐND Việt Nam VMTD “Mẫu mực, tiêu biểu”.

2.3.2. Đặc điểm xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, xây dựng ĐNBТ chi bộ gắn với công tác giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học và quản lý, rèn luyện học viên. *Hai là*, xây dựng ĐNBТ chi bộ gắn với công tác xây dựng đội ngũ cán bộ. *Ba là*, đối tượng xây dựng được đào tạo từ nhiều chuyên ngành, có kinh nghiệm, trình độ học vấn, tuổi đời, tuổi quân, giới tính khác nhau.

2.3.3. Tầm quan trọng xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, xây dựng ĐNBТ chi bộ góp phần quán triệt và tổ chức thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước, nghị quyết, chỉ thị, kết luận, kế hoạch của cấp ủy cấp trên và chi bộ. *Hai là*, xây dựng ĐNBТ chi bộ góp phần xây dựng chi bộ TSVM, thực sự là hạt nhân lãnh đạo, trung tâm đoàn kết trong cơ quan, đơn vị. *Ba là*, xây dựng ĐNBТ chi bộ góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả CTĐ, CTCT xây dựng cơ quan, đơn vị VMTD, hoàn

thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. *Bốn là*, xây dựng ĐNBT chi bộ góp phần chỉ đạo, định hướng, tổ chức hoạt động và chăm lo xây dựng các tổ chức quần chúng, Hội đồng quần nhân vững mạnh.

2.4. Những vấn đề có tính nguyên tắc và tiêu chí đánh giá chất lượng xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

2.4.1. Những vấn đề có tính nguyên tắc trong xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, quán triệt sâu sắc quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam về xây dựng đội ngũ cán bộ. *Hai là*, xây dựng ĐNBT chi bộ đặt dưới sự lãnh đạo của đảng ủy, sự chỉ đạo, định hướng của chính ủy; hướng dẫn của cơ quan chính trị các cấp. *Ba là*, xác định nội dung, hình thức, biện pháp xây dựng ĐNBT chi bộ phải xuất phát từ yêu cầu nhiệm vụ chính trị, thực tiễn công tác xây dựng Đảng và hoạt động CTĐ, CTCT trong Quân đội. *Bốn là*, kết hợp chặt chẽ xây dựng ĐNBT chi bộ với củng cố, kiện toàn chi ủy, chi bộ và xây dựng đội ngũ cán bộ chủ trì, cơ quan, đơn vị VMTD.

2.4.2. Tiêu chí đánh giá chất lượng xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, nhận thức, trách nhiệm và năng lực của các chủ thể, lực lượng tham gia xây dựng ĐNBT chi bộ. *Hai là*, nội dung, hình thức và biện pháp xây dựng ĐNBT chi bộ. *Ba là*, số lượng, tính đồng bộ về cơ cấu và chất lượng của ĐNBT chi bộ. *Bốn là*, kết quả hoàn thành nhiệm vụ của ĐNBT chi bộ.

Tiểu kết chương 2

Ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam, chi bộ giữ vị trí, vai trò đặc biệt quan trọng đối với quá trình lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ giáo dục, đào tạo, nghiên cứu khoa học, quản lý, rèn luyện học viên, xây dựng nhà trường chính quy tại các cơ quan, đơn vị. Do đó, xây dựng ĐNBT chi bộ, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ hiện nay là vấn đề có ý nghĩa cực kỳ quan trọng. ĐNBT chi bộ phải đáp ứng những yêu cầu về phẩm chất, năng lực và phương pháp, tác phong công tác. Để đánh giá đúng thực chất công tác xây dựng ĐNBT chi bộ, cần căn cứ vào hệ thống tiêu chí cơ bản: Nhận thức, trách nhiệm và năng lực của các chủ thể, lực lượng tham gia xây dựng ĐNBT chi bộ; nội dung, quy trình và biện pháp xây dựng ĐNBT chi bộ; số lượng, cơ cấu và chất lượng của

ĐNBТ chỉ bộ; kết quả hoàn thành nhiệm vụ của ĐNBТ chỉ bộ. Đây là cơ sở quan trọng để nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng trong TSQ, góp phần xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị trong tình hình mới.

Chương 3

THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ BÍ THƯ CHI BỘ Ở ĐẢNG BỘ CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM HIỆN NAY

3.1. Thực trạng xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

3.1.1. Ưu điểm và nguyên nhân

3.1.1.1. Ưu điểm

Một là, đa số các chủ thể, lực lượng tham gia có nhận thức đúng đắn, tinh thần trách nhiệm cao và năng lực tốt trong xây dựng ĐNBТ chỉ bộ.

Cấp ủy các cấp đã kịp thời xác định chủ trương, giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện nghiêm túc, đồng bộ các nội dung công tác xây dựng ĐNBТ chỉ bộ. Công tác lãnh đạo xây dựng ĐNBТ chỉ bộ ở đảng bộ các TSQ đã bám sát phương hướng, mục tiêu, yêu cầu của cấp trên. Hầu hết bí thư chi bộ xác định đúng động cơ phấn đấu, đề cao tinh thần trách nhiệm, có quyết tâm cao và biết tận dụng điều kiện thuận lợi tại cơ quan, đơn vị để chủ động tự học tập, bồi dưỡng, rèn luyện, từng bước nâng cao phẩm chất, năng lực, phương pháp, tác phong công tác, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ được giao.

Hai là, việc thực hiện nội dung, hình thức, biện pháp xây dựng ĐNBТ chỉ bộ được triển khai nghiêm túc, đúng định hướng và phù hợp với thực tiễn.

Nội dung, hình thức và biện pháp xây dựng ĐNBТ chỉ bộ cơ bản được triển khai bài bản, nghiêm túc, hiệu quả, theo đúng quy trình công tác cán bộ. Công tác tạo nguồn, tuyển chọn, quy hoạch cán bộ có nhiều chuyển biến tích cực. Công tác đào tạo, bồi dưỡng ĐNBТ chỉ bộ luôn được cấp ủy, chỉ huy các cấp ở đảng bộ các TSQ quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ. Công tác quản lý, bố trí, sử dụng ĐNBТ chỉ bộ luôn được các cấp ủy, tổ chức đảng ở đảng bộ các TSQ quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện nghiêm túc, đúng nguyên tắc tập trung dân chủ trong công tác cán bộ. Công tác quản lý, rèn luyện đảng viên được gắn kết chặt chẽ với xây dựng,

chinh đồn Đảng và việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong tình hình mới.

Ba là, ĐNBТ chi bộ có số lượng bảo đảm, chất lượng không ngừng được nâng lên.

Về cơ bản, ĐNBТ chi bộ ở các TSQ đã đáp ứng yêu cầu về số lượng, cơ cấu và chất lượng theo đúng quy định biên chế, chức năng, nhiệm vụ của chi bộ cũng như chức trách, nhiệm vụ của từng bí thư. Về cơ cấu, từng bước được cải thiện theo hướng hợp lý hơn về trình độ học vấn, độ tuổi, quân hàm và sự kết hợp giữa các thế hệ kế cận, kế tiếp. Về chất lượng, ĐNBТ chi bộ ở các TSQ là những cán bộ được tuyển chọn kỹ lưỡng, được giáo dục, rèn luyện thường xuyên, nên về cơ bản luôn giữ vững bản lĩnh chính trị, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và Nhân dân; giữ vững và phát huy phẩm chất, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ”; có ý thức cảnh giác cách mạng cao, ý chí quyết tâm vượt khó, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Bốn là, kết quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ của ĐNBТ chi bộ ngày càng đạt hiệu quả cao, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ.

Tuyệt đại đa số ĐNBТ chi bộ tại các TSQ luôn nêu cao tinh thần trách nhiệm, hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao, góp phần quan trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả CTĐ, CTCT ở các cơ quan, đơn vị. Trong những năm qua, yêu cầu đặt ra đối với CTĐ, CTCT trong Quân đội nói chung, các TSQ nói riêng, ngày càng cao, với nhiều nội dung mới, phức tạp. Trước tình hình đó, ĐNBТ chi bộ đã phát huy bản lĩnh, tinh thần chủ động, sáng tạo, nỗ lực khắc phục khó khăn, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

3.1.1.2. Nguyên nhân ưu điểm

Một là, những thành tựu to lớn của công cuộc đổi mới đất nước và công tác xây dựng, chinh đồn Đảng đã tạo điều kiện thuận lợi cho việc xây dựng ĐNBТ chi bộ ở các đảng bộ TSQ. *Hai là*, sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, sự chỉ đạo, hướng dẫn của Tổng cục Chính trị, đảng ủy các tổng cục, quân chủng, binh chủng trong xây dựng ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các TSQ. *Ba là*, ĐNBТ chi bộ luôn được cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng, đặc biệt chú trọng giáo dục, rèn luyện phẩm chất, bồi dưỡng năng lực, phương pháp và tác phong công tác. *Bốn là*, ĐNBТ chi bộ luôn nhận được sự quan tâm, bồi dưỡng và hướng dẫn nghiệp vụ CTĐ, CTCT từ các cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy, chính ủy và cơ quan chính trị tại các TSQ. *Năm là*, ĐNBТ chi bộ ở đảng bộ các

TSQ luôn tích cực, chủ động trong tự bồi dưỡng để nâng cao phẩm chất, năng lực của bản thân.

3.1.2. Hạn chế và nguyên nhân

3.1.2.1. Hạn chế

Một là, nhận thức của một số cấp ủy, tổ chức đảng và cán bộ chủ trì trong đảng bộ các TSQ chưa thật đầy đủ, sâu sắc; sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác xây dựng ĐNBT chi bộ chưa thường xuyên, chưa đúng mức.

Thực tiễn cho thấy, vẫn còn một số cấp ủy viên, cán bộ chủ trì chưa thật sự sâu sát, chưa nhận thức đầy đủ về vai trò, ý nghĩa của công tác xây dựng ĐNBT chi bộ. Do đó, chưa dành sự quan tâm đúng mức, chưa đầu tư công sức, trí tuệ cho nhiệm vụ này gây ảnh hưởng tiêu cực đến chất lượng công tác lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện.

Hai là, việc thực hiện một số nội dung, hình thức, biện pháp xây dựng ĐNBT chi bộ còn chưa phù hợp.

Công tác quy hoạch ĐNBT chi bộ ở đảng bộ một số TSQ vẫn còn những hạn chế nhất định. Công tác tạo nguồn, xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ một số TSQ còn thiếu tính chủ động, chưa được tiến hành thường xuyên, bài bản. Công tác đào tạo, bồi dưỡng ĐNBT chi bộ ở một số TSQ chưa được quan tâm đúng mức.

Ba là, số lượng, chất lượng ĐNBT chi bộ còn bộc lộ những bất cập so với yêu cầu nhiệm vụ xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ hiện nay.

So với yêu cầu thực tiễn về đội ngũ cán bộ chủ trì CTĐ, CTCT, số lượng cán bộ hiện có chưa đáp ứng cao nhất yêu cầu nhiệm vụ. Cơ cấu cấp bậc quân hàm, độ tuổi trong ĐNBT chi bộ chưa thực sự hợp lý. Về phẩm chất chính trị, đạo đức cách mạng, có biểu hiện thiếu gương mẫu, tinh thần trách nhiệm chưa cao, chưa thực sự tiêu biểu trong rèn luyện. Về trình độ chuyên môn, năng lực lãnh đạo, một số đồng chí chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong điều kiện mới.

Bốn là, một số bí thư chi bộ mức độ hoàn thành nhiệm vụ chưa cao.

Vẫn còn một số ít bí thư chi bộ chưa hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao; việc lãnh đạo, tiến hành các mặt công tác, nhất là CTĐ, CTCT còn thiếu toàn diện; chủ trương, biện pháp lãnh đạo có thời điểm còn chung chung, thiếu tính cụ thể, sát thực tiễn, còn hạn chế về năng lực công tác, trước hết là năng lực tham mưu, đề xuất chủ trương, biện pháp lãnh đạo.

3.1.2.2. Nguyên nhân hạn chế

Một là, một số cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì và cơ quan chức năng chưa quán triệt đầy đủ, sâu sắc yêu cầu mới đối với xây dựng ĐNBT chi bộ trong bối cảnh nhiệm vụ của các TSQ ngày càng phát triển. *Hai là*, cơ chế vận hành, phối hợp và phát huy vai trò của các chủ thể tham gia xây dựng ĐNBT chi bộ ở một số đơn vị chưa thật sự khoa học, thống nhất và hiệu quả. *Ba là*, việc đổi mới tư duy, phương pháp và cách thức tổ chức xây dựng ĐNBT chi bộ ở một số đảng bộ chưa theo kịp yêu cầu phát triển của thực tiễn. *Bốn là*, một số khâu trong công tác cán bộ gắn với xây dựng ĐNBT chi bộ còn bất cập, chưa đáp ứng yêu cầu phát triển lâu dài của đội ngũ này. *Năm là*, tính tích cực, chủ động tự học tập, tự tu dưỡng, tự rèn luyện của một bộ phận bí thư chi bộ chưa tương xứng với yêu cầu chức trách, nhiệm vụ.

3.2. Những vấn đề đặt ra trong xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

3.2.1. Yêu cầu nhiệm vụ giáo dục, đào tạo, xây dựng Quân đội và xây dựng Đảng ngày càng cao, trong khi nhận thức, trách nhiệm của một số chủ thể trong xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan còn chưa theo kịp yêu cầu phát triển của thực tiễn

3.2.2. Việc xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan đòi hỏi phải được tiến hành đồng bộ, thống nhất và sát thực tiễn, song cơ chế phối hợp, nội dung, hình thức và biện pháp tổ chức thực hiện ở một số đơn vị còn thiếu chặt chẽ và hiệu quả chưa cao

3.2.3. Yêu cầu xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan có chất lượng toàn diện, phát triển đồng bộ, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới, trong khi chất lượng đội ngũ hiện nay còn chưa thật đồng đều, năng lực thực tiễn của một bộ phận cán bộ còn hạn chế

3.2.4. Yêu cầu tự đổi mới, tự nâng cao năng lực của đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan ngày càng cao, trong khi tính tích cực, chủ động tự học tập, tự tu dưỡng, tự rèn luyện của một bộ phận cán bộ chưa thật sự bền vững

Tiểu kết chương 3

Thời gian qua, công tác xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ đã được cấp ủy, tổ chức đảng các cấp quan tâm lãnh đạo, chỉ

đạo và tổ chức thực hiện tương đối toàn diện, đạt được nhiều kết quả tích cực. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được vẫn còn tồn tại một số hạn chế, trong đó nổi lên là những vấn đề liên quan đến nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì và bản thân bí thư chi bộ. Để xây dựng ĐNBT chi bộ ở đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam thực sự tiêu biểu, đủ sức đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị trong tình hình mới, cần tiếp tục nâng cao nhận thức, xác định rõ những vấn đề đặt ra, từ đó đề xuất, triển khai các giải pháp đồng bộ, phù hợp và khả thi.

Chương 4

NHỮNG YẾU TỐ TÁC ĐỘNG, YÊU CẦU VÀ GIẢI PHÁP XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ BÍ THƯ CHI BỘ Ở ĐẢNG BỘ CÁC TRƯỜNG SĨ QUÂN QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM HIỆN NAY

4.1. Những yếu tố tác động và yêu cầu xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

4.1.1. Những yếu tố tác động đến xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

Một là, yêu cầu nhiệm vụ giáo dục, đào tạo, xây dựng nhà trường quân đội và xây dựng Đảng trong Quân đội ngày càng cao. *Hai là*, sự phát triển của nhiệm vụ CTĐ, CTCT và yêu cầu nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng ở các TSQ. *Ba là*, chất lượng lãnh đạo, chỉ đạo và hiệu quả phối hợp của các chủ thể tham gia xây dựng ĐNBT chi bộ. *Bốn là*, cơ chế, chính sách cán bộ và môi trường công tác ở các TSQ. *Năm là*, tính tích cực, chủ động, tự giác học tập, tu dưỡng, rèn luyện của ĐNBT chi bộ ở các TSQ.

4.1.2. Yêu cầu xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045

Một là, xây dựng ĐNBT chi bộ phải bảo đảm đủ về số lượng, có chất lượng cao, phát triển đồng bộ, bền vững. *Hai là*, xây dựng ĐNBT chi bộ phải đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp, toàn diện và thống nhất của đảng ủy TSQ, cấp ủy, tổ chức đảng các cơ quan, đơn vị trực thuộc nhà trường. *Ba là*, xây dựng ĐNBT chi bộ phải được tiến hành thường xuyên, đồng bộ bằng nhiều nội dung, hình thức và biện pháp phong phú, đa dạng, phù hợp với điều kiện thực tiễn.

4.2. Giải pháp xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay

4.2.1. Tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng trong xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, tăng cường giáo dục, quán triệt sâu sắc những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, Quân ủy Trung ương, chỉ thị, hướng dẫn của Tổng cục Chính trị về công tác xây dựng Đảng, xây dựng chi bộ và xây dựng đội ngũ cán bộ.

Hai là, giáo dục, quán triệt để nhận thức đúng đắn về vị trí, vai trò của ĐNBT chi bộ trong lãnh đạo chi bộ hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị.

Ba là, giáo dục, quán triệt nâng cao nhận thức về sự cần thiết phải xây dựng ĐNBT chi bộ.

Bốn là, thông qua công tác giáo dục chính trị, tư tưởng để tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng.

Năm là, thông qua các hình thức sinh hoạt của tổ chức đảng, các tổ chức quần chúng và Hội đồng quân nhân để tạo chuyển biến nhận thức về sự cần thiết xây dựng ĐNBT chi bộ.

Sáu là, thông qua hoạt động thực tiễn thực hiện chức trách, nhiệm vụ để tạo chuyển biến nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng.

Bảy là, giáo dục, quán triệt sâu sắc các nghị quyết, chỉ thị, quy định của Đảng, Quân ủy Trung ương về nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của chi bộ.

Tám là, đẩy mạnh tự phê bình và phê bình, kiên quyết đấu tranh khắc phục nhận thức lệch lạc để tạo chuyển biến về nhận thức, trách nhiệm đối với xây dựng ĐNBT chi bộ.

4.2.2. Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, cán bộ chủ trì và phát huy vai trò của các tổ chức, lực lượng trong xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, đảng ủy các quân chủng, binh chủng, tổng cục và sự chỉ đạo, hướng dẫn của các cơ quan chính trị cấp trên đối với xây dựng ĐNBT chi bộ trong Quân đội.

Hai là, phát huy vai trò, trách nhiệm của Đảng ủy, Ban Thường vụ Đảng ủy, Ban Giám hiệu, cơ quan chính trị và các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc đảng bộ các TSQ.

Ba là, thực hiện tốt công tác KT, GS.

Bốn là, tiến hành tốt công tác sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm nhằm kịp thời phát hiện hạn chế, tháo gỡ khó khăn, điều chỉnh biện pháp phù hợp trong lãnh đạo, chỉ đạo.

Năm là, phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Sáu là, phát huy vai trò của các tổ chức quần chúng, Hội đồng quần nhân.

4.2.3. Đổi mới nội dung, hình thức và phương pháp đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, đổi mới nội dung đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện.

Hai là, đa dạng hoá hình thức, biện pháp đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện.

4.2.4. Thực hiện đồng bộ, hiệu quả công tác cán bộ gắn với xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, công tác tạo nguồn, đào tạo cán bộ.

Hai là, công tác quản lý, đánh giá ĐNBT chi bộ.

Ba là, công tác lựa chọn, bố trí, sử dụng đội ngũ cán bộ.

Bốn là, kết hợp xây dựng ĐNBT chi bộ với xây dựng cấp ủy, cán bộ chủ trì và tổ chức đảng TSVM.

4.2.5. Phát huy tính tích cực, chủ động tự học tập, rèn luyện của đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, Đảng ủy, Ban Thường vụ, Bí thư Đảng ủy, Chính ủy và cơ quan chính trị các TSQ cần thường xuyên quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động tự học tập, tự bồi dưỡng xây dựng ĐNBT chi bộ.

Hai là, tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn và kiểm tra chặt chẽ của các cấp ủy, tổ chức đảng cấp trên trực tiếp đối với hoạt động tự học tập, tự bồi dưỡng của ĐNBT chi bộ.

Ba là, thường xuyên giáo dục, xây dựng động cơ và trách nhiệm đúng đắn cho ĐNBT chi bộ trong tự học tập, tự bồi dưỡng.

Bốn là, ĐNBT chi bộ phải chủ động xây dựng và nghiêm túc thực hiện kế hoạch tự học tập, tự bồi dưỡng công tác.

Năm là, tạo dựng môi trường thuận lợi, vận dụng linh hoạt và kết hợp chặt chẽ các hình thức, biện pháp để xây dựng ý thức, trách nhiệm tự học tập, tự bồi dưỡng của ĐNBT chi bộ.

Tiểu kết chương 4

Xây dựng ĐNBT chi bộ cần được triển khai bằng nhiều hình thức, nội dung, biện pháp một cách linh hoạt, sáng tạo, kết hợp đồng bộ giữa các mặt công tác: tư tưởng, tổ chức, cán bộ và chính sách. Việc vận dụng các giải pháp xây dựng ĐNBT chi bộ cần được tiến hành linh hoạt, phù hợp với điều kiện, hoàn cảnh và đặc điểm của từng đối tượng, từng cơ quan, đơn vị.

KẾT LUẬN

1. Kết quả tổng quan các công trình nghiên cứu có liên quan đến đề tài luận án cho thấy, các công trình đã thể hiện rõ cách đặt vấn đề và cách tiếp cận đối tượng nghiên cứu một cách hệ thống, trên cơ sở vận dụng các phương pháp nghiên cứu liên ngành và của từng chuyên ngành khoa học. Nhiều công trình đã luận giải thuyết phục về các vấn đề liên quan đến công tác xây dựng Đảng, xây dựng tổ chức cơ sở đảng; xây dựng đội ngũ bí thư chi bộ ở đảng bộ các trường sĩ quan Quân đội. Mặc dù có sự giao thoa nhất định về khách thể, đối tượng, phạm vi và nội dung nghiên cứu, song đến nay chưa có công trình nào nghiên cứu một cách cơ bản, toàn diện, có hệ thống và chuyên sâu về xây dựng ĐNBT chi bộ ở Đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam trong tình hình hiện nay.

2. ĐNBT chi bộ ở Đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam là một bộ phận quan trọng trong đội ngũ cán bộ của Quân đội, giữ vai trò nòng cốt trong xây dựng chi bộ TSVM. Bí thư chi bộ là người chủ trì các mặt công tác của chi ủy, chi bộ; trực tiếp cùng cấp ủy quán triệt các chỉ thị, nghị quyết của cấp trên, xây dựng nghị quyết của cấp mình và tổ chức triển khai thực hiện; đồng thời là hạt nhân lãnh đạo, trung tâm đoàn kết trong chi ủy, chi bộ. Xây dựng ĐNBT chi bộ là yêu cầu khách quan, thường xuyên, có ý nghĩa thiết thực cả về lý luận và thực tiễn, nhằm bảo đảm cho đội ngũ này hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao.

3. Trong những năm qua, các tổ chức, lực lượng, đặc biệt là đảng ủy, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị các cấp, mà trực tiếp, thường xuyên là đảng ủy các TSQ, đã nhận thức rõ vị trí, vai trò và tầm quan trọng của việc xây dựng ĐNBT chi bộ. Trên cơ sở đó, đã thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo và triển khai nhiều giải pháp xây

dựng ĐNBT chi bộ, góp phần tích cực vào việc xây dựng chi bộ TSVM, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong tình hình mới. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả, ưu điểm đã đạt được, công tác xây dựng ĐNBT chi bộ vẫn còn bộc lộ không ít hạn chế. Đáng chú ý là những hạn chế xuất phát từ nhận thức chưa đầy đủ, tinh thần trách nhiệm chưa cao của một bộ phận cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì và bản thân ĐNBT chi bộ ở một số tổ chức đảng trong Đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam.

4. Để xây dựng ĐNBT chi bộ ở Đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam hiện nay, các chủ thể và lực lượng tham gia cần nhận thức sâu sắc các yếu tố tác động đến quá trình này theo cả chiều hướng tích cực và tiêu cực. Trên cơ sở đó, chủ động phát huy những nhân tố thuận lợi, tích cực; đồng thời khắc phục khó khăn, hạn chế ảnh hưởng tiêu cực và thực hiện nghiêm túc các yêu cầu trong xây dựng ĐNBT chi bộ. Việc xây dựng ĐNBT chi bộ phải được tiến hành một cách đồng bộ, toàn diện trên cơ sở vận dụng linh hoạt và sáng tạo các nhóm giải pháp phù hợp với thực tiễn từng cơ quan, đơn vị. Mỗi giải pháp đều có vị trí, vai trò và tầm quan trọng riêng, song đồng thời có mối liên hệ chặt chẽ, tác động qua lại, hỗ trợ và tạo tiền đề cho nhau, cùng hướng tới mục tiêu chung là xây dựng ĐNBT chi bộ bảo đảm đủ về số lượng, hợp lý về cơ cấu và ngày càng nâng cao về chất lượng, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của công tác xây dựng Đảng trong Quân đội. Do vậy, các chủ thể, lực lượng tham gia không được tuyệt đối hóa một giải pháp hay xem nhẹ giải pháp nào; thay vào đó, cần vận dụng một cách đồng bộ, linh hoạt, sáng tạo và phù hợp với điều kiện cụ thể.

5. Xây dựng ĐNBT chi bộ ở Đảng bộ các TSQ QĐND Việt Nam là vấn đề cơ bản, lâu dài, có ý nghĩa quan trọng trong công tác xây dựng đảng, xây dựng đội ngũ đảng viên hiện nay. Đặc biệt tình hình trong nước và quốc tế, công cuộc đổi mới đất nước, xây dựng, chỉnh đốn Đảng, cũng như yêu cầu về chất lượng ĐNBT chi bộ ngày càng cao. Lý luận, thực tiễn xây dựng Đảng Cộng sản cầm quyền đang được tiếp tục nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện. Vì vậy, kết quả nghiên cứu của luận án mới chỉ là bước đầu. Những vấn đề mới còn có thể tiếp tục đặt ra liên quan trực tiếp đến luận án, nghiên cứu sinh rất mong được các nhà khoa học chỉ dẫn để tiếp tục nghiên cứu, bổ sung, phát triển hoàn thiện luận án và mở rộng phạm vi, quy mô của hướng nghiên cứu.

DANH MỤC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA TÁC GIẢ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN

1. Phạm Văn Vũ (2022), “Xây dựng chi bộ cơ sở ở các Đảng bộ Học viện, trường sĩ quan Quân đội theo Tư tưởng Hồ Chí Minh”, *Tạp chí Thanh niên* (19), ISSN 2734-9039, tr. 88-91.

2. Phạm Văn Vũ (2022), “Biện pháp bồi dưỡng năng lực công tác xây dựng Đảng cho Bí thư Chi bộ ở đơn vị cơ sở trong Quân đội hiện nay”, *Tạp chí Giáo dục lý luận chính trị quân sự*, (191), ISSN 1895-056X, tr. 33-35.

3. Phạm Văn Vũ (2023), “Fostering Ho Chi Minh’s working style amongst cadres of party cells at military schools in the current context”, *International Conference on Human Resources for Sustainable Development*, Bach khoa Publishing House, ISBN 978-604-316-317-1, pp.557-564.

4. Phạm Văn Vũ (2024), “Promoting the role of the secretary of the teacher’s party cell in innovating ssh education in military schools”, *Socio-Economic and anvironmental issues in development*, Finance Publishing House, ISBN 978-604-79-4446-0, pp.3374-3388.

5. Phạm Văn Vũ (2024), “Vai trò của Bí thư chi bộ học viên trong công tác phát triển đảng viên ở Đảng bộ nhà trường Quân đội hiện nay”, Hội thảo khoa học quốc gia: *Nâng cao chất lượng công tác phát triển đảng trong sinh viên*, Nxb Lao động, tr. 72-85.

6. Phạm Văn Vũ (2025), “Solutions for party building together with enhancing capacity of secretaries of party cells among teachers in military schools”, *The Third International Conference on the Issues of Social Sciences and Humanities*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, ISBN 978-604-43-4873-5, pp.398-412.